

B O S N A I H E R C E G O V I N A
Federacija Bosne i Hercegovine
Ured za reviziju budžeta-proračuna u FBiH
Sarajevo

UR –027, 017, – 05/03

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
na dan 31. decembra 2002. godine

KANTON SARAJEVO

Sarajevo, decembar 2003. godine

MENADŽMENTU KANTONA SARAJEVO

IZVJEŠTAJ REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Kantona Sarajevo iskazanu na stranicama 1 do 21 za godinu koja je završila 31.decembra 2002.godine. Za ove izvještaje odgovornost snosi Menadžment Kantona Sarajevo. Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije.

2. Reviziju smo obavili, na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji ("Sl.novine FBiH",broj 48/99), a u skladu sa INTOSAI međunarodnim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primjenjenih računovodstvenih načela i vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdani osnov za izražavanje našeg mišljenja.

3. Nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja Kantona Sarajevo, skrećemo pažnju na slijedeće činjenice :

- **sistem internih kontrola nije uspostavljen na adekvatan i permanentan način kroz sve faze poslovanja i ne obezbjeđuje u potpunosti punu zaštitu imovine i sredstava od gubitaka namjernih ili nenamjernih;**
- **Nedosljednosti u primjeni Zakona o budžetu/proračuna, Zakona o izvršenju budžeta/proračuna, Zakona o radnim odnosima i plaćama, Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u FbiH i Uredbe o postupku nabave robe, usluga i ustupanju radova;**
- **Nedosljednosti u primjeni Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju;**
- **Tekuća rezerva nije korištena u namjene predviđene Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona Sarajevo za 2002. godinu;**
- **Ne donošenje zakonske regulative o pripadnosti javnih prihoda na nivou Kantona;**
- **Ne donošenje računovodstvenih politika, odnosno ne postojanje pravila kojima se reguliraju kontrolni postupci kojima se osigurava nadzor na imovinom u potpunosti;**
- **Korištenje budžetskih sredstava u iznosima većim od planiranih kod pojedinih budžetskih korisnika;**
- **Nerealno planiranje određenih pozicija budžeta;**
- **Centralna popisna komisija nije izvršila popis cjelokupne imovine Kantona ;**
- **Neusaglašenost evidencija Budžeta sa evidencijama kod organa uprave Kantona;**
- **Nepostojanje kriterija i standarda za grantove.**
- **Nisu primjenjene godišnje stope amortizacije za stalna sredstva koje su propisane Nomenklaturom sredstava za amortizaciju.**

4. Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Kantona Sarajevo, osim za efekte usklađivanja iz prethodnog stava daju istinit i fer pregled u svim značajnim aspektima o položaju i finansijskim rezultatima poslovanja za godinu koja je završila 31.12.2002.godine.

**ZAMJENIK GENERALNOG
REVIZORA**

Branko Kolobarić, dipl.oec.

GENERALNI REVIZOR

mr.sc.Ibrahim Okanović, dipl.oec.

UVOD

Na osnovu ovlaštenja, a u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta-proračuna u FBiH i INTOSAI-međunarodnim standardima, obavljena je revizija finansijskih izvještaja na dan 31.12.2002.god. Kantona Sarajevo.

Reviziju finansijskih izvještaja iskazanih na dan 31.12.2002.godine obavili su:

- Medić Angela, dipl.iur. - ovlašteni revizor
- Admir Džumhur, dipl.oec.- ovlašteni revizor

Revizija je obavljena u periodu od 01.09.do .15.12. 2003, sa prekidima u prostorijama Ministarstva finansija Kantona Sarajevo, uz prisustvo odgovornih i ovlaštenih osoba.

Osvrt na nalaze revizije finansijskih izvještaja za 2002. godinu.

Izvještajem o reviziji finansijskih izvještaja na dan 31.12.2001. godine, Ured za reviziju budžeta/proračuna F BiH je utvrdio određene nepravilnosti i menadžmentu Kantona Sarajevo je predloženo da ih otkloni, odnosno poduzme određene radnje.

Revizijom finansijskih izvještaja za 2002. godinu, utvrđeno je da menadžment nije otklonio utvrđene nepravilnosti te da **nije postupio po danim preporukama i to :**

- sistem internih kontrola nije uspostavljen na adekvatan i permanentan način kroz sve faze poslovanja;
- zaduživanje Kantona Sarajevo kod banaka te davanje pozajmica i kredita nije okončano;
- nije donesen Zakon o pripadnosti javnih prihoda;
- obračun pripadajućeg poreza na isplaćene naknade članovima komisija formiranih od strane ministarstava;
- nisu utvrđeni kriteriji ni standardi za definisanje materijalnih i drugih troškova;
- da se regulira finansiranje institucija od državnog značaja;
- da se utvrde standardi i principi planiranja i trošenja tekućih potpora i raspodjele grantova putem programi komisija.

2. OPĆI PODACI

Organizacija i nadležnost, kao i struktura vlasti Kantona Sarajevo, uređena je Ustavom FBiH i Ustavom Kantona Sarajevo. Kanton Sarajevo zakonodavnu vlast i obavlja putem, Skupštine kantona sa 45 poslanika- , odnosno izvršnu vlast putem Vlade i resornih ministarstava, uprava i upravnih organizacija. Ministarstvo finansija, u Sektoru za budžet obavlja materijalno finansijske i računovodstvene poslove za Budžet i budžetske korisnike, a ministri su odgovorni za pripremanje, trošenje, obavještavanje i analiziranje budžetskih sredstava iz nadležnosti resornih tijela uprave. Ministarstvo unutarnjih poslova obrađeno je posebno, za razliku od svih drugih korisnika koji su navedeni u ovom Izvještaju.

Kanton Sarajevo ima predsjednika i zamjenika predsjednika. Predsjednik-guvernir je vršio svoju funkciju do 2003. godine, do ukidanja ove funkcije.

Sjedište Kantona Sarajevo je u Sarajevu i smješteno je na više lokacija, jedan dio u vlastitom, ali još nereguliranom prostoru, odnosno za potrebe rada, Kanton Sarajevo, ima unajmljene poslovne prostore.

Kanton Sarajevo obuhvata 9 općina. U Kantonu Sarajevo uposleno je 12.105 radnika.

3. CILJ REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja Kantona Sarajevo je, da se omogući Timu za reviziju da stvori realnu osnovu i izrazi mišljenje o tačnosti i korektnosti godišnjih finansijskih izvještaja i

primjene zakonskih propisa. Tim za reviziju će sistemom uzorka utvrditi osnovanost i dokumentiranost trošenja budžetskih sredstava i to:

- jesu li poduzete sve mjere za planiranje, osiguranje, ubiranje i evidentiranje prihoda;
- je li sistem internih kontrola uspostavljen i postavljen i djeluje li na sprečavanju i otklanjanju pogrešaka, odnosno da li je dovoljan za efikasnu i ekonomičnu zaštitu imovine;
- analizu operacija Kantona Sarajevo sa aspekta utvrđivanja kriterija i standarda prihoda i rashoda odnosno računovodstvenog sistema

Revizija, uključuje i davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što ekonomičniju zaštitu imovine i trošenja javnih prihoda, te efikasniji i neovisan rad interne kontrole, kao i praćenje postupanja po preporukama iz ranijih izvještaja o reviziji.

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1. Usklađenost sa zakonskim propisima

Tim za reviziju je konstatirao da Kanton Sarajevo **nije postupio** u skladu važećim zakonskim propisima i to u sljedećim slučajevima:

- nisu usaglasili odredbe Zakona o Budžetu Kantona Sarajevo i Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo sa federalnim propisima;
- u poslovanju nije provodio odredbe Zakona o budžetu/proračunu u FBiH i to: planiranje prihoda i rashoda (čl. 15.);
- u poslovanju nije provodio odredbe Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2002.godinu a naročito u dijelu koji se odnosi na korištenje budžetskih sredstava za namjene koje su određene, odnosno na osnovu Plana i Programa rada;
- nije donesen zakonski propis o pripadnosti i raspodjeli javnih prihoda na kantonalnom nivou;
- nije provodio odredbe Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika u tijelima uprave FBiH, pri zasnivanju radnog odnosa (na određeno i neodređeno vrijeme);
- nije provodio odredbe Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima uprave, odnosno kantonalne propise i Zakona o radnim odnosima i plaćama, naročito u dijelu obavljanja osnovne djelatnosti jer su imenovane komisije sa pravom na naknadu
- nije provodio odredbe Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH koje se odnose na načelo modificiranog nastanka događaja (član 21. Uredbe);
- nije provodio odredbe Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna FBiH, koje se odnose na obaveze budžetskog korisnika da osigura podatke prema standardima klasifikacijama (čl. 5 i 14) i obračunu amortizacije (čl. 16), te popis stalnih sredstava (čl. 73), odnosno ovjera knjigovodstvene dokumentacije,
- nije vodio evidenciju o vlastitim sredstvima i korištenje istih;
- nije donesen Pravilnik o računovodstvenim politikama,
- nije dosljedno i transparentno primjenjivao odredbe Uredbe o postupku nabavke robe, usluga i ustupanju radova

Preporuka menadžmentu:

- da se donese potrebna regulativa pri raspodjeli i pripadnosti javnih prihoda na kantonalnom nivou;
- da se uspostavi evidencija prognanika i raseljenih osoba te da se donese odgovarajuća regulativa sa utvrđenim standardima i kriterijima;
- da se knjigovodstvo vodi u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta/proračuna FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna;
- da se zapošljavanje na određeno i neodređeno vrijeme provodi po odredbama Zakona o radnim odnosima i plaćama uz konsultacije sa Ministarstvom pravde i Trezorom;

- da se dosljedno poštuje Uredba o postupku nabavke robe, usluga i ustupanju radova i da se kontaktira federalno pravobranilaštvo;
- da se prate neporezni prihodi putem resornih ministarstava, a posebna pažnja da se posveti vlastitim prihodima i strukturi trošenja;
- da se donese Pravilnik o računovodstvenim politikama.

4.2. Menadžment i sistem internih kontrola

Menadžment je svoje poslovanje naveo u Programu rada, a rezultate iskazao kroz godišnje izvještaje i finansijske izvještaje.

Tim za reviziju je sukladno INTOSAI standardima tačka 142 – 145 proučavao internu kontrolu sa aspekta zaštite imovine i resursa, te tačnost i cjelovitosti računovodstvenih evidencija odnosno usuglašenosti s primijenjenim zakonima i propisima. **Interne kontrole ne funkcioniraju kroz segmente poslovanja, a ni kontinuirano tokom godine.**

Tim za reviziju je, nakon razgovora sa ovlaštenim osobama i izvršenog uvida, konstatovao da postoji i funkcioniše određeni vid kontrole. Za kontrolu korištenja javnih, budžetskih sredstava ima formirana inspekcijaska služba sa 4 inspektora koja su u sastavu Ministarstva finansija, sa zadatkom kontrole namjenskog trošenja odobrenih sredstava budžetskih korisnika po proteku godine. Ovakav način organizacije interne kontrole, s obzirom na značajnu ulogu, koja još nije u potpunosti shvaćena, potrebno je da interne kontrola-inspektori obavljaju posao uvida permanentno, aktuelno i sistematski na temelju Planova i programa, a u skladu sa odobrenim sredstvima i da o svom radu periodično informiraju putem izvještaja nadležna tijela odnosno menadžment. Kantonalni inspektori za javne prihode su izvršili kontrolu za 2002. god. i Izvještaj je bio na Skupštini krajem 2003.godine. **Timu za reviziju nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje se može potvrditi da su ministarstva razmatrala i sačinila plan mjera za otklanjanje navedenih nepravilnosti.**

Provedenom revizijom konstatuje se da su doneseni pravilnici o unutarnjoj organizaciji te da je utvrđena organizacija, sistematizacija, rukovođenje tijelima, međutim opis poslova nije razrađen u dijelu koji se odnosi na obaveze, ovlaštenja a posebno odgovornosti u vršenju određenih poslova i zadataka. Nakon provedene revizije smatramo da je potrebno ekonomičnije i efikasnije izvršiti ustroj i organizaciju administrativne uprave Kantona Sarajevo jer se dio poslova prenosi na druge organizacije, odnosno formiraju se razne komisije u tijelima uprave i time se poskupljuje i vremenski produžava realizacija određenih projekata.

Na osnovu uvida u organizacijsko poslovanje, funkcioniranje internih kontrola, Tim za reviziju smatra da ovakav vid rada internih kontrola i računovodstvenog sistema ne daje dovoljnu garanciju za efikasnu zaštitu imovine, sprečavanje i otkrivanje prijevara i grešaka, te tačnost i potpunost računovodstvenih evidencija i pravovremenog pripremanja izvještaja, odnosno neovisnost i samostalnost rada, u cilju ostvarenja Vladinih programa, ciljeva i rezultata.

Preporuka menadžmentu:

- da se sistem internih kontrola u Kantonu Sarajevo organizaciono i funkcionalno uspostavi i obavlja po Uputstvu za rad Odjela za unutrašnju kontrolu, a u skladu sa INTOSAI međunarodnim standardima 141,142,143 i 144;
- da se utvrde i jasno naznače kontrolni postupci u pisanoj formi, a u cilju osiguranja nadzora nad imovinom i poslovnim knjigama.

4.3. BUDŽET

4.3.1. Izrada i donošenje budžeta

Budžet Kantona Sarajevo za 2002. godinu donijela je Skupština dana 21.marta 2002.g. i objavila u službenom glasniku. Finansiranje u periodu januar-mart 2002.g. se vršilo na osnovu Odluke o

privremenom finansiranju Kantona Sarajevo za period januar-mart 2002.godine koja je donesena dana 26.12.2001.g. u iznosu od 91.000.000,00KM.

Uravnoteženje Budžeta Kantona Sarajevo nije vršeno, mada su prihodi ostvareni u manjem iznosu. Vlada je donosila odluke o preraspodjeli sredstava Budžeta, a što nije uskladu sa Zakonom o proračunima/budžetima u F BiH.

Tim za reviziju, na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju, konstatira da kod provođenja procedura za izradu i donošenje Budžeta za 2002.g. nisu provedene sve procedure vezane za izradu elaborata o privrednoj –ekonomskoj politici, odnosno strategiji razvoja i konsenzusu između interesornih tijela, mada je Vlada razmatrala Globalnu projekciju Budžeta za 2002.godinu, te izradi procjene o kretanjima kod prihoda kao i kriterija za rashode odnosno usaglašavanje prijedloga budžeta korisnika sa realnim mogućnostima.

Međutim, Timu za reviziju nije prezentirana ni dokumentacija koja bi potvrdila provođenje zakonskih odredbi o donošenju tromjesečnih i mjesečnih planova izvršenja Budžeta, a u skladu sa raspoloživim prihodima, već po sistemu pripadajućeg procenta.

Nakon izloženog, Tim za reviziju smatra da nedosljedna primjena odredbi koji reguliraju procedure izrade i donošenja Budžeta, imala je za posljedicu nerealno planiranje prihoda a samim tim i pojedinih pozicija, odnosno analiziranje i praćenje vlastitih prihoda.

Preporuka menadžmentu:

- **da se dosljedno primjenjuju odredbe Zakona o budžetima/proračunima u FBiH, Zakona o budžetu Kantona Sarajevo, a posebno u dijelu izrade i donošenja budžeta, uravnoteženje budžeta te kriterije za planiranje i trošenje javnih sredstava.**

4.3.2.Finansijski izvještaji, računovodstvene knjige i knjigovodstvene isprave

Izvještaj o izvršenju Budžeta Kantona Sarajevo za 2002.g. je razmatran i usvojen u propisanom roku od Skupštine Kantona. Međutim, Tim za reviziju je utvrdio da u Izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona Sarajevo za 2002. godinu nalaze se samo podaci o izvršenju Budžeta kojima raspolaže Budžet Kantona, a ne i podaci kojima raspolažu organi uprave, tako da ima određenih razlika po Izvještaju u odnosu na podatke iz organa uprave.

U toku revizije, Timu za reviziju, su stavljene na uvid računovodstvene knjige, glavna knjiga i pomoćne knjige (knjiga ulaznih faktura, knjiga izlaznih faktura, knjiga blagajne i druge propisane knjige).

Nakon obavljenog intervjua, te uvida u dokumentaciju konstatira se da je Budžet izvršen preko zajedničkog računa za sve budžetske korisnike otvoren kod Central profit banke D.D. Sarajevo, osim za MUP, sudstvo, školstvo, a koji su poslovali putem svojih transakcijskih računa. U revidiranom periodu poslovanje se obavljalo po nasljeđenom sistemu od ranije a koji se svodi na to da su inicijativu davala nadležna ministarstva, Vlada donosila zaključak ili odluku a nakon toga rađena je popratna dokumentacija i plaćanje.

Međutim, dio troškova i izdataka navedenih budžetskih korisnika (MUP, sudstvo i školstvo) evidentiran je i u knjizi zajedničkih računa Budžeta kao direktan trošak, a ne kao trošak-doznaka niže potrošačke jedinice. Također dio direktnih troškova je i izvršavan preko zajedničkog računa Budžeta (plaće i naknade).

Što se tiče knjigovodstvenih isprava i evidencija može se konstatovati da nisu u potpunosti zasnovane na potpunom i hronološkom prikazivanju promjena i stanja prema budžetskim klasifikacijama, odnosno ne ovjeravaju se na način kako to propisuje odredbe podzakonskih akata (Uredba i Pravilnik o knjigovodstvu).

Timu za reviziju prezentiran je Konsolidovani finansijski izvještaj Budžeta i Finansijski izvještaj Budžeta (ministarstva, uprave i upravne organizacije). Prezentirani izvještaji predstavljaju izvršenje Budžeta zajedničkog računa koji sadrži izvršenje budžeta ministarstava (bez MUP), uprava i upravnih organizacija te izvršenje dijela nižih potrošačkih jedinica kao direktnih rashoda koji nisu u svim slučajevima analitički iskazani.

Finansijski izvještaji sastavljeni su u zakonskom roku. Kanton Sarajevo je predao Poreznoj upravi dva finansijska iskaza za 2002. godinu i to za Budžet Kantona i za organe uprave Kantona. Revizijom je

utvrđeno da finansijski iskazi nisu u potpunosti popunjeni onako kako to predviđaju odredbe Pravilnika o knjgovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Plan

Budžet za 2002. godinu je donesen na osnovu dosadašnjeg, ustaljenog načina planiranja bez utvrđenih standarda i mjerila, kao i parametara po pojedinim pozicijama.

Nakon Odluke o privremenom financiranju za period januar-mart 2002. godine u iznosu od 91.000.000,00 KM donesen je **Budžet Kantona Sarajevo** koji u članu 2 reguliše prihode i primitke, te iznose za finansiranje.

Planirani Budžet Kantona Sarajevo za 2002. godinu sa izvršenjem po organima (nosiocima) daje se u slijedećem pregledu :

RED. BROJ	OPIS	BUDŽET ZA 2002.GODINU	IZVRŠENJE BUDŽETA	INDEKS 4/3
1	2	3	4	5
1.	Skupština Kantona	1.886.000	1.828.782	96,97
2.	Predsjed.Kantona, zamjen.press sl. i protokol	721.000	671.314	93,11
3.	Kabinet premijera, zamj. i str. sl. vlade	31.084.000	30.969.856	99,63
4.	Ministarstvo pravde i uprave	23.289.000	22.942.195	98,51
5.	Ministarstvo za boračka pitanja	15.677.000	13.137.202	83,80
6.	Ministarstvo prometa i komunikacija	15.009.000	12.459.905	83,02
7.	Ministarstvo prostornog uređ. i kom. pos	28.214.000	22.443.715	79,55
8.	Ministarstvo stambenih poslova	7.783.000	7.851.780	100,88
9.	Ministarstvo unutrašnjih poslova	32.702.000	33.251.996	101,68
10.	Ministarstvo privrede	4.955.000	3.101.892	62,60
11.	Ministarstvo finansija	5.969.000	4.898.034	82,06
12.	Ministarstvo zdravstva	3.082.000	2.676.615	86,85
13.	Ministarstvo obraz, nauke i inform.	120.605.000	119.673.313	99,23
14.	Ministarstvo kulture i sporta	13.092.000	12.972.092	99,08
15.	Minist. za rad, soc. Polit.ras. lica i izbj.	66.394.000	62.620.018	94,32
16.	Stručna služba za zajedničke poslove	3.116.000	3.104.733	99,64
17.	Profesionalna vatrogasna brigada	3.971.000	3.970.994	100,00
18.	Zavod za izgradnju kantona	1.243.000	1.242.996	100,00
19.	Zavod za planiranje kantona	1.724.000	1.724.000	100,00
20.	Zavod za informat. i statistiku kantona	307.000	304.065	99,04
21.	Štab civilne zaštite	294.000	273.880	93,16
22.	Kantonalna televizija Sarajevo	1.348.000	1.367.997	101,48
23.	Direkcija za robne rezerve kantona	1.348.000	848.000	62,91
24.	Tekuća rezerva	1.000.000	-	-
	UKUPNO	384.813.000	364.335.374	94,68
	Nepokriveni gubitak	5.457.138	-	-
	Pozajmice	500.000	1.165.000	233,00
	UKUPNO	390.770.138	365.500.374	93,53

Preporuka menadžmentu:

- da se planiranje budžeta vrši u skladu sa osnovama Plana i Programu rada, a na temelju člana 15 Zakona o budžetima u FBiH, Zakona o budžetu u Kantonu Sarajevo te Zakona o izvršenju budžeta za 2002. godinu;
- da se utvrde standardi za planiranje rashoda i izdataka i da se realnije planiraju rashodi i izdaci koji su stalna kategorija rashoda, i da se sistematski riješi finansiranje projekata «nižih» potrošačkih jedinica.

4.3.3. Izvršenje budžeta

4.3.3.1. Prihodi

Prihodi i primitci Budžeta Kantona Sarajevo se ostvaruju u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH i finansiranju Federacije BiH, jer isti nije donesen na nivou Kantona.

Javni prihodi Budžeta Kantona Sarajevo prikupljali su se na budžetski račun otvoren kod Central profit

Banke dd. Sarajevo.

Prema Izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona Sarajevo za 2002. godinu, ostvareni prihodi iznose ukupno 358.309.204 KM, ili 91,69 % u odnosu na plan (Budžetom planirani prihodi iznose 390.770.138 KM).

Struktura prihoda sa ostvarenjem je data u slijedećoj tabeli :

Red. broj	Vrsta prihoda	Planirani budžet za 2002. godinu	Izvršenje budžeta za 2002. godinu	Ostvarenje plana u %
	I POREZNI PRIHODI	360.067.138	328.131.055	91,13
1.	Porez na dobit pojedinaca i preduzeća	24.100.000	25.372.698	105,28
2.	Porez na plaće i radnu snagu	51.400.000	47.395.440	92,20
3.	Porez na imovinu	8.318.000	2.372.285	28,52
4.	Porez na promet proizvoda i usluga	275.967.038	252.941.483	91,66
5.	Ostali porezi	282.000	49.148	17,43
	II NEPOREZNI PRIHODI	29.030.000	29.286.604	100,88
1.	Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine	830.000	1.263.694	152,25
2.	Naknade i takse od pružanja javnih usluga	24.200.000	23.824.778	98,45
3.	Novčane kazne	4.000.000	4.198.132	104,95
	UKUPNO (I+II)	389.097.138	357.417.659	91,86
	III PRIMLJENE OTPLATE DANIH ZAJMOVA	1.673.000	891.545	53,29
	UKUPNO (I+II+III)	390.770.138	358.309.204	91,69

U ovom dijelu Izvještaja dajemo značajne napomene u ostvarenju prihoda iskazanih u finansijskim izvještajima Budžeta Kantona Sarajevo, u kojima je iskazano poslovanje budžetskih korisnika koji posluju preko zajedničkog računa.

Iz navedne tabele se vidi da su ostvareni prihodi u 2002. godini manji za 32.460.934 KM u odnosu na planirane prihode Budžetom.

Analizom zastupljenosti ostvarenih prihoda utvrđeno je da prihodi od poreza učestvuju sa 91,80 %, a neporezni prihodi sa 8,20 strukturnih poena.

Apsolutno najveći iznos ostvarenja od 252.941.483 KM zabilježen je kod poreza na promet proizvoda i poreza na promet usluga, a u odnosu na plan ostvareni prihodi manji su za 8,44 indeksna poena.

Porez na dobit pojedinaca i preduzeća koji se sastoji od poreza građana i poreza na dobit preduzeća indeks ostvarenja iznosi 105,28 indeksnih poena (ukupno realizovano 25.372.698 KM), dok je na nešto nižem ostvarenju u odnosu na plan ostvaren prihod po osnovu poreza na plaću i radnu snagu (indeks ostvarenja 92,20).

Kod prihoda od poreza na imovinu koji je predstavljen sa dva prihoda i to : porez na imovinu i porez na naslijeđe i poklone, utvrđen je enormno nizak nivo ostvarenja 28,52 indeksnih poena, na što je uticalo neostvarivanje očekivanih prihoda po osnovu poreza na imovinu, a posebno od oporezivanja motornih vozila prema utvrđenim skalama.

Od neporeznih prihoda, naknade i takse predstavljaju najznačajniji neporezni prihod u iznosu od 23.824.778 KM, u okviru kojih su na prvom mjestu do mjeseca septembra 2002. godine bile posebne naknade (cestovna i vodna).

Međutim, formiranjem Direkcije za ceste Kantona Sarajevo, cestovne naknade više nisu prihod Budžeta, tako da sada u strukturi neporeznih prihoda kantonalne sudske takse imaju najveće učešće i iznose 7.101.301 KM. Novčane kazne po kantonalnim propisima ostvarene su 5 % iznad plana i najvećim dijelom su rezultat primjene kantonalnog Zakona o prekršajima.

Prihodi od poduzetničkih aktivnosti su neporezni prihodi sa visokom stopom ostvarenja od 152,25 % na što su najviše uticali prihodi od imovine u koje su uključene kamate na plasirane kredite, dok prihodi od zemljišne rente i iznajmljivanja bilježe indeks ostvarenja od 135,09 % gdje su osim zakupnina za iznajmljene poslovne prostore uključeni i ostali prihodi od finansijske i nematerijalne imovine u iznosu od 340.267 KM, a odnose se na pripadajuća sredstva Kantona određena u postupku likvidacije Narodne banke BiH.

Budžetom za 2002. godinu planirani su ukupni primici u iznosu od 1.673.000 KM, a ostvareni su u iznosu od 891.545 KM, što predstavlja 53,29 % planiranog iznosa.

Slab procenat ostvarenja u odnosu na plan je nastao kao posljedica činjenice da preduzeća iz privrede nisu u 2002. godini u potpunosti izvršavale obaveze po kreditima i prema ugovorima o pozajmicama.

Također, općine nisu u potpunosti izmirile dospelje obaveze prema uzetim pozajmicama, tako da je općina Bugojno otplatila 180.000 KM novčanog dijela obaveze po ugovoru, što čini svega 41,40 % ukupno planiranih primitaka po ovom osnovu.

Primici po osnovu pozajmica za stambene kredite planirani su u 2002.godini u iznosu od 230.000 KM, a ostvareni su u iznosu od 263.414 KM, odnosno indeks ostvarenja iznosi 114,52 %.

Primici po osnovu otplata ostalih domaćih pozajmljivanja (odnosi se na boračke kredite) planirani su u iznosu od 500.000 KM, a ostvareni su u iznosu od 448.131 KM, što predstavlja 89,62 % planiranih primitaka.

Prema konsolidiranom bilansu prihoda i rashoda Budžeta Kantona Sarajevo ukupno ostvareni prihodi iznose 419.591.811 KM i manje su iskazani u odnosu na plan za 15.337.063 KM, sa indeksom ostvarenja 96,47. Revizijom je utvrđeno da konsolidirani bilans prihoda i rashoda predstavlja konsolidovane izvještaje svih korisnika budžeta, s tim da su resorna ministarstva prije dostave svojih izvještaja Ministarstvu finansija morala izvršiti konsolidaciju na nivou ministarstva u kojima su sadržane i niže potrošačke jedinice.

Revizijom prikupljanja, evidentiranja i iskazivanja prihoda, a uvidom u obrazac B-2 i prateću dokumentaciju nisu konstatovane nepravilnosti.

Tim za reviziju, je utvrdio da su neporezni prihodi (prihodi ostvareni vlastitom djelatnošću) u konsolidovanom izvještaju iskazani u iznosu kako su to prikazala resorna ministarstva, odnosno nije izvršena provjera navedenih iznosa od strane Ministarstva finansija Kantona.

Primjer : Ministarstvo obrazovanja, nauke i informisanja, nadležno je između ostalog za visoko, srednje i osnovno obrazovanje, a sve škole i fakulteti u 2002. godini su imali otvorene račune preko kojih su obavljali svoje finansijsko poslovanje. Navedeni korisnici su sami vršili naplatu prihoda ostvarenih obavljanjem vlastite djelatnosti, a tim za reviziju u navedenom ministarstvu nije utvrdio da je Ministarstvo vršilo provjeru iskazanih prihoda po navedenom osnovu.

Također, djelokrug, odnosno obim revizije od strane tima za reviziju bio je na nivou ministarstva, dok drugi korisnici budžeta (niže potrošačke jedinice)u konkretnom slučaju škole i fakulteti nisu bili predmet revizije, tako da ne možemo u djelu iskazanih vlastitih prihoda potvrditi tačnost iskazanih iznosa.

Preporuka menadžmentu:

- da se porezni prihodi analiziraju i prate kroz nadležna tijela uprave sa naglaskom na porez na imovinu te da se razrade kontrolne aktivnosti;
- da se u skladu sa važećom regulativom utvrde normativi i standardi odnosno aktivnosti za planiranje ipraćenje ostvarenja neporeznih prihoda;
- da se poduzmuadekvatne mjere za naplatu već danih pozajmica i kredita.

4.3.3.2. Rashodi

U ovom dijelu Izvještaja daje se prikaz rashoda prema **finansijskim izvještajima** Budžeta koje je sačinilo Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo.

Ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu od **365.500.374 KM**, a planirani su bili **390.770.138 KM** sa indeksom ostvarenja **93,53 %**.

Analitički pregled tekućih rashoda i izdataka sa indeksima i razlikama u odnosu na planirano iskazanih u finansijskim iskazima daje se u sljedećoj tabeli :

Red. Br	O p i s	Planirani budžet za 2002 g.	Ostvareno u 2002 g.	Indeks
	1	2	3	4=3/2*100
1	Tekući rashodi	345.754.000	335.887.160	97,15
1.2.	Plaće i naknade	57.273.000	57.254.893	99,97
1.2.1.	Bruto plaće	46.215.000	45.779.311	99,06
1.2.2.	Naknade troškova zaposlenih	11.058.000	11.475.582	103,78
1.3	Doprinosi poslodavca	6.678.000	6.629.940	99,28
1.4.	Izdaci za materijal i usluge	17.222.000	16.574.059	96,24
1.4.1.	Putni troškovi	493.000	475.398	96,43
1.4.2.	Izdaci za energiju	1.455.000	1.454.255	99,95
1.4.3.	Izdaci za komunalne usluge	2.244.000	2.239.380	99,79
1.4.4.	Nabavka materijala	4.166.000	4.130.276	99,14
1.4.5.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	1.238.000	1.237.681	99,97
1.4.6.	Unajmljivanje imovine	942.000	940.558	99,85
1.4.7.	Tekuće održavanje	1.588.000	1.580.706	99,54
1.4.8.	Izdaci osig. i bankarske usluge	890.000	481.688	54,12
1.4.9.	Ugovorene usluge	4.206.000	4.034.117	95,91
1.5.	Tekući grantovi	260.198.000	251.726.566	96,74
1.5.1.	Grantovi drugim razinama Vlasti	28.651.000	28.498.467	99,47
1.5.2.	Grantovi pojedincima	66.419.000	63.452.145	95,53
1.5.3.	Grantovi neprofitnim Organizacijama	141.921.000	138.107.490	97,31

Red. Br	O p i s	Planirani budžet za 2002 g.	Ostvareno u 2002 g.	Indeks
	1	2	3	4=3/2*100
1	Tekući rashodi	345.754.000	335.887.160	97,15
1.2.	Plaće i naknade	57.273.000	57.254.893	99,97
1.2.1.	Bruto plaće	46.215.000	45.779.311	99,06
1.2.2.	Naknade troškova zaposlenih	11.058.000	11.475.582	103,78
1.3	Doprinosi poslodavca	6.678.000	6.629.940	99,28
1.4.	Izdaci za materijal i usluge	17.222.000	16.574.059	96,24
1.4.1.	Putni troškovi	493.000	475.398	96,43
1.4.2.	Izdaci za energiju	1.455.000	1.454.255	99,95
1.4.3.	Izdaci za komunalne usluge	2.244.000	2.239.380	99,79
1.4.4.	Nabavka materijala	4.166.000	4.130.276	99,14
1.4.5.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	1.238.000	1.237.681	99,97
1.4.6.	Unajmljivanje imovine	942.000	940.558	99,85
1.4.7.	Tekuće održavanje	1.588.000	1.580.706	99,54
1.4.8.	Izdaci osig. i bankarske usluge	890.000	481.688	54,12
1.4.9.	Ugovorene usluge	4.206.000	4.034.117	95,91
1.5.4.	Subvencije javnim poduzećima	23.207.000	21.668.464	93,37
1.6.	Izdaci za kamate i ostale naknade	4.383.000	3.701.704	84,46
1.6.1.	Izdaci za inostrane kamate	450.000	302.903	67,31
1.6.2.	Ostale naknade vezane za pozajmljivanje	3.933.000	3.398.801	86,42
2.	Kapitalni izdaci	38.059.000	28.448.212	74,75
2.1	Kapitalni grantovi pojedincima i neprofitnim org.	38.059.000	28.448.212	74,75
3.	Ostala pozajmljivanja	500.000	1.165.000	233,00
	Ukupni rashodi i izdaci	384.313.000	365.500.374	95,10

U ukupnim rashodima najveće učešće imaju **tekući grantovi sa 69,18 %**, **plaće čine 12,56 %** ukupnih rashoda, **kapitalni rashodi 7,72 %**, **materijalni troškovi čine 4,55 %** ukupnih rashoda dok naknade zaposlenih čine 3.15 % ukupnih rashoda.

Iz navedenog pregleda se vidi da su ukupno planirani rashodi za 2002. godinu ostvareni u iznosu od 365.500.374 KM, odnosno indeks ostvarenja je 95,10.

U 2002. godini u knjigovodstvenoj evidenciji Bruto plaće su iskazane u iznosu od 45.779.311 KM, a planirane su u iznosu od 46.215.000 KM, sa ostvarenjem od 99,06%.

Obračun plaća vršio se u skladu sa važećom regulativom. Tim za reviziju je konstatirao da se pojavljuje praksa angažovanja radnika po ugovorima o djelu, a što je suprotno Zakonu o radnim odnosima u organima uprave odnosno funkcionisanju sistema uprave (Kabinet premijera, Ministarstvo stambenih poslova, Ministarstvo kulture i sporta)

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 11.475.582 KM a planirane su 11.058.000KM, što u odnosu na plan je 103,78%.

Najveći procent prekoračenja plana zabilježen je kod naknada zaposlenima 103,78 % (prema podacima u Budžetu Kantona), a iz razloga prekoračenja plana u Ministarstvu unutrašnjih poslova Kantona Sarajevo gdje ostvarenje iznosi 121,60 % i Tužilaštvu Kantona gdje su naknade zaposlenima ostvarene sa 101,93 %.

Tim za reviziju uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju, sistemom uzorka, utvrdio je da postoje prekoračenja budžeta u odnosu na plan i kod Ministarstva stambenih poslova gdje ostvarenje iznosi 157,06 %, Ministarstva za boračka pitanja 152,03 %, Ministarstva kulture i sporta 135,13 %, Ministarstva pravde i uprave 117,36 % i Ministarstva privrede 112,70 %.

Tim za reviziju je sistemom uzorka po pojedinim ministarstvima, konstatovao je zaključivanje ugovora o djelu i obavljanje privremenih i povremenih poslova, što je postalo uobičajen način obavljanja osnovne djelatnosti, i sistem nagrađivanja radnika i funkcionera.

Zbog svega toga, Tim za reviziju smatra da Ministarstvo finansija u saradnji sa Ministarstvom pravde i uprave nije poduzelo mjere koje bi osigurale opravdano i svrsishodno korištenje javnih sredstava i o tome izvjestilo Vladu i Skupštinu, a u cilju obavljanja djelatnosti, korištenje radnog vremena te nagrađivanju radnika.

Nakon, obavljene revizije ovih izdataka, sistemom uzorka, ne možemo potvrditi opravdanost, a ni visinu troškova za ove naknade jer u pojedinim slučajevima prosječne naknade prelaze mjesečnu plaću.

Tim za reviziju je konstatovao da je Ministarstvo pravde i uprave zaključilo ugovor dana 10.05.2001. godine o naknade troškova za izvršenje kazne zatvora izrečene u prekršajnom postupku i mjere pritvora pred sudovima u Kantonu Sarajevo u visini 30. KM dnevno za jednu osobu, bez razrađenih kriterija sa primjenom od 01.01.2001. godine, s tim da se konstatuje da u 2002. godini nisu planirana sredstva za navedenu namjenu.

Ispostavljane fakture nisu realizovane u 2001. godini, već su zadržane u Ministarstvo pravde i uprave, tako da na taj način nisu ni bile evidentirane kao obaveza u Budžetu Kantona, a što se prenijelo i u 2002. godini.

Revizijom je takođe utvrđeno da se u naknadama jedan dio naknada odnosi na naknade na osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima i ugovorima o dijelu, koji su jednim dijelom zaključeni sa radnicima ministarstava, odnosno ministrima, a drugim dijelom sa spoljnim saradnicima i strancima, a što nije u skladu sa važećom regulativom.

Na navedene naknade obračunat je i uplaćen porez po stopi od 30 %, što je suprotno zakonskoj regulativi.

Nakon obavljenih intervjua zatraženi su izvještaji o obavljenim poslovima, međutim to nije bila praksa, pa uz ugovore nema izvještaja o realizaciji projekta.

Napominjemo, da u izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona Sarajevo za 2002. godinu koji je usvajan na Skupštini Kantona nalaze se samo podaci kojima raspolaže Budžet, a ne nalaze se podaci kojima raspolažu organi uprave Kantona.

Iz svega proizilazi, što je utvrđeno i revizijom da Izvještaj o izvršenju Budžeta Kantona Sarajevo za 2002. godinu nije potpun, odnosno ne pokazuje potpuno u svim segmentima poslovanja, finansijsko stanje Kantona za 2002. godinu.

Revizijom je utvrđeno, sistemom uzorka, da postoje odstupanja kod stavke doprinosi poslodavca i na više (Ministarstvo za boračka pitanja 114,28 % , Ministarstvo privrede 108,42 %) i na niže (Ministarstvo prostornog uređenja 85,59 %) u odnosu na iskazane podatke u izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona Sarajevo za period od 01.01 do 31.12.2002 godine.

Uvidom u dokumentaciju Tim za reviziju je utvrdio da postoje odstupanja i kod pozicije putni troškovi i to kod Ministarstva za boračka pitanja 102,90 %, Ministarstva stambenih poslova 225,30 % i Ministarstva kulture i sporta 105,83 % u odnosu na iskazane podatke u izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona Sarajevo za period od 01.01 do 31.12.2002 godine.

Izdaci za materijal i usluge

Isplaćeni su troškovi za ove namjene (prema Budžetu Kantona) u iznosu od 16.574.059 KM,a planirani su u iznosu od 17.222.000 KM, sa indeksom ostvarenja 96,24 %, a odnose se na :

• Putni troškovi	475.398 KM;
• Izdaci za energiju	1.454.255 KM;
• Izdaci za komunalne usluge	2.239.380 KM;
• Nabava materijala	4.130.276 KM;
• Izdaci za usluge prijevoza i goriva ...	1.237.681 KM;
• Unajmljivanje imovine i opreme	940.558 KM;
• Izdaci za tekuće održavanje	1.580.706 KM;
• Izdaci osiguranja, bankarske usluge i usluge platnog prometa	481.688 KM;
• Ugovorene usluge	4.034.117 KM.

Izdaci za energiju ostvareni su u iznosu od 1.454.255 KM, a planirani su u iznosu od 1.455.000 KM. U okviru ovih troškova, revizijom je utvrđeno da je dio troškova iz 2001. godine iskazan na teret rashoda 2002. godine, što nije u skladu sa načelom akrealne osnove.

Tim za reviziju je utvrdio da na poziciji nabava materijala, sistemom uzorka, su iskazane računi koji nisu ispravno ovjereni kontrolisani, tako da se pojavljuju računi sa istim datumom i brojem (Ministarstvo stambenih poslova).

U okviru izdataka unajmljivanje imovine i opreme iskazani su izdaci za zakup poslovnog prostora. Revizijom je utvrđeno da nisu ispoštovane procedure Uredbe o postupku nabave robe, usluga i ustupanja radova, već su se zaključivali ugovori sa ranijim zakupodavcima, odnosno ugovori su se produžavali po inerciji, bez provedene propisane procedure.

Sistematski i analitički se ne prati opravdanost iznajmljivanja prostora.

U okviru ove poziciji iskazani su i izdaci iz prethodnih godina, kao i izdaci koji se odnose na 2003. godinu, a što je u skladu sa načelom akrealne osnove.

Ugovorene usluge su ostvarene u iznosu od 4.034.117 KM a planirane su u iznosu od 4.206.000 KM, indeks ostvarenja iznosi 95,91 %.

U okviru ove stavke najčešće su iskazani izdaci za reprezentaciju, stručno obrazovanje, izrada programa i projekata, sponzorstva, donatorstva i slično.

U okviru ovih izdataka evidentirani su u principu, uobičajeni izdaci izuzev izdatak koji se odnosi na račune iz 2001. godine i januara 2002. godine u iznosu od 471.600 KM u Ministarstvo pravde i uprave.

Revizijom je utvrđeno da ne postoje pisana interna pravila o korištenju sredstava reprezentacije, odnosno ni odluke o regulisanju primanja i davanja poklona.

Tim za reviziju je utvrdio da postoji prekoračenje izdataka za ugovorene usluge u Ministarstvu stambenih poslova za 6,74 %.

Tekući grantovi

U Budžetu Kantona Sarajevo za 2002. godinu (prema podacima kojima raspolaže Budžet Kantona Sarajevo) za tekuće grantove planirano je 260.198.000 KM, a ostvareno je 251.726.566 KM, odnosno 96,74 %.

U tabeli koja slijedi daje se pregled planiranih i utrošenih sredstava za tekuće grantove, (prema podacima kojima raspolaže Budžet Kantona Sarajevo) po nosiocima sredstava :

Red. broj	NOSILAC SREDSTAVA	Planirano 2002.godina	Ostvareno 2002.godina	Indeks %
1.	Predsjednik skupštine, zamjenik	1.000.000	1.000.000	100,00
2.	Kabinet predsjednika i zamjenika	50.000	49.840	99,68
3.	Ured za koordinaciju i prać projekt	40.000	36.790	91,98
4.	Kabinet premijera	20.000	14.542	72,71
5.	Općine sa pod. Kant. I grad	28.301.000	28.330.967	100,11

6.	Udruženje građana i dr. org.	2.100.000	2.000.000	95,24
7.	Ministr. pravde i uprave	300.000	167.500	55,83
8.	Ministr. za boračka pitanja	8.350.000	8.047.174	96,37
9.	Ministr. Prometa i komunikacija	900.000	750.000	83,33
10.	Ministr. prostor. uređenja	19.642.000	18.054.368	91,92
11.	Ministarstvo privrede	2.400.000	691.838	28,83
12.	Ministarstvo finansija	10.000	24.306	243,06
13.	Ministarstvo zdravstva	1.650.000	1.150.466	69,73
14.	Ministr. obraz, nauke i inf.	118.660.000	118.130.372	99,55
15.	Ministr. kulture i sporta	12.600.000	12.558.788	99,67
16.	Ministr. za rad, soc. pol. ras lica	64.548.000	61.032.040	94,55
17.	Profesion. Vatr. brigada	12.000	12.000	100,00
	UKUPNO	260.583.000	252.050.991	96,73

Na osnovu prezentirane dokumentacije, a sistemom uzorka, konstatuje se da za korištenje tekućih grantova Vlada Kantona, odnosno nadležna ministarstva u najvećem dijelu nisu donosila programe, odnosno pratila opravdanost projekata.

Takođe, kod izvršenja najvećeg dijela grantova nisu dosljedno i transparentno provodile odredbe Uredbe o postupku nabave robe, usluga i ustupanja radova, odnosno nisu razrađena pravila, kriteriji i prioriteta korištenja ovih sredstava.

Revizijom, je utvrđeno da je bilo slučajeva zaključivanja ugovora na kraju 2001. godine stvaranja obaveza za narednu godinu. U principu osnovni ugovori su iskazani u nižem iznosu, te se bez sprovođenja procedura po navedenoj Uredbi i analizom opravdanosti takvog postupka zaključuju aneksi ugovora u znatno višem iznosu (Ministarstvo za sambene poslove i Ministarstvo. za rad, soc. pol. ras lica i izbjeglice).

U daljem izlaganju navest će se raspored, odnosno trošenje sredstava granta po nosiocima.

Ured za koordinaciju i praćenje projekata

Tekući grant u 2002. godini planiran je u iznosu od 40.000 KM, a realiziran u iznosu od 36.790 KM, odnosno 91,98 %. Sredstva su utrošena za izradu studije razvoja " Famos " Sarajevo, izrada modela prezentacije 100 firmi, razvoj poljoprivrednih obiteljskih farmi te izrada i održavanje Internet aplikacija.

Revizijom je utvrđeno da ne postoje standardi ni kriteriji za raspodjelu grantova.

Općine sa područja Kantana i Grad Sarajevo

Kanton Sarajevo je u Budžetu za 2002. godinu planirao sredstava za finansiranje općina u iznosu od 28.301.000 KM, a za ove namjene izdvojeno je 28.330.967 KM, odnosno 0.11 % više od plana.

Pošto nije donesen propis o pripadnosti javnih prihoda na nivou Kantona, raspored sredstava po općinama vršio se na u običajan način bez precizno utvrđenih kriterija.

Udruženje građana i druge organizacije

Vlada Kantona Sarajevo svojim aktom je utvrdila finansiranje i odobravalu iznose sredstava za aktivnosti raznih asocijacija i udruženja bez konkretno utvrđenih standarda i kriterija, odnosno ponuđenih programskih aktivnosti udruženja građana i drugih organizacija. Sredstva su doznavačavana putem Ministarstava u iznosu od 2.000.000 KM, a planirano je bilo 2.100,000 KM.

Vlada, a ni Ministarstva nisu vršila nadzor nad realizacijom sredstava i u principu nemaju povratne informacije, odnosno finansijskog izvještaja o utošku sredstava.

Napominjemo, da je najveći iznos sredstava doznačen putem Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice (655.000 KM), Ministarstva za boračka pitanja (529.000 KM) i Ministarstva kulture i sporta (432.000 KM).

Ministarstvo pravde i uprave

Tekući grantovi planirani su u iznosu od 300.000 KM, a realizovan u iznosu od 167.500 KM, odnosno 55,83 %. Sredstva su korištena za isplatu troškove općinskih izbornih komisija u iznosu od 142.500 KM, odnosno nabavka predajnika za Kantonalnu TV u iznosu od 25.000 KM iz sredstava tekuće rezerve.

Tim za reviziju konstatuje da Ministarstvo nije pratilo realizaciju nabavke predajnika.

Ministarstvo za boračka pitanja

Tekući grantovi planirani su u iznosu od 8.350.000KM, a realizovani u iznosu od 8.047.174 KM, odnosno 96,37 %.Sredstva su utrošena za slijedeće namjene :

- sredstva za rehabilitaciju i banjisko liječenje u iznosu od 1.134.697 KM za 671 korisnika RVI ;
- sredstva na ime jednokratne bespovratne pomoći za rješavanje stambenih potreba RVI, porodica šehida i boraca i demobilisanih boraca u iznosu od 2.118.284 KM za 296 korisnika (nema utvrđenih standarda i raspisivanja konkursa, odnosno praćenje projekata);
- sredstva za besplatan i povlašten gradski prevoz RVI, porodica šehida i boraca i demobilisanih boraca u iznosu od 1.437.530 KM;
- stipendiranje djece šehida, poginulih boraca i RVI utrošeno je 1.158.954 KM za 304 korisnika (na osnovu pravilnika);
- sredstva za đenaze, sahrane i ekshumacije u iznosu od 319.650 KM;
- sredstva za zapošljavanje demobilisanih boraca u iznosu od 684.248 KM;
- sredstva za jednokratne pomoći za nosioce ratnih odlikovanja u iznosu od 486.181 KM;
- sredstva za osnovno obezbjeđenje učesnika NOR-a u iznosu od 215.817 KM za 200 korisnika;
- sredstva za finansiranje redovne djelatnosti Fonda "Ikre" u iznosu od 300.000 KM;
- sredstva za uplatu doprinosa za zdravstveno osiguranje u iznosu od 110.000 KM;
- sredstva za finansiranje ljekarskih komisija za ocjenu tjelesnog oštećenja RVI u iznosu od 6.180 KM.

Tim za reviziju smatra da Ministarstvo treba da utvrdi i donese propise sa utvrđenim standardima i kriterijima za korištenje novčane pomoći, odnosno da osigura povratne informacije o utrošenim sredstvima.

Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša

Tekući grantovi u 2002. godini planirani su u iznosu od 19.642.000 KM, a realizovani u iznosu od 18.054.368 KM, odnosno 91,92 %.Sredstva su utrošena za finansiranje komunalnih funkcija, a odnose se na :

- subvencije javnim preduzećima u iznosu od 2.750.000 KM;
- održavanje komunalne higijena u iznosu od 4.000.000 KM;
- održavanje aktivnih grobalja u iznosu od 1.350.000 KM;
- komunalnu hidrotehniku u iznosu od 2.181.000 KM;
- službu komunalnih redara u iznosu od 719.000 KM;
- utrošak električne energije za javnu rasvjetu u iznosu od 3.353.079 KM;
- subvencija pokriće gubitka JKP " Toplane " Sarajevo u iznosu od 3.000.000 KM;
- drugi mali programi (dekor za praznike, advokatske usluge, pomoć porodici, elaborat čišćenja grobalja) u iznosu od 179.759 KM);
- zbrinjavanje opasnog otpada u iznosu od 239.851 KM, (od toga je iz tekuće rezerve 48.851 KM);
- zbrinjavanje farmaceutskog otpada u iznosu od 84.754 KM (od toga je iz tekuće rezerve79.574 KM);

- zaštita okoliša (idejno rješenje plakata, čišćenje korita, naknada komisiji za okoliš, potpora za izradu magistarskog rada, projekat pošumljavanja, ekološka edukacija itd.) u iznosu od 68.314 KM;
- izrada prostorno planske dokumentacije u iznosu od 56.791 KM;
- kontrola kvaliteta zraka u iznosu od 25.200 KM;
- mjerenje buke u iznosu od 46.800 KM.

Tim za reviziju konstatovao je da su sredstva nisu trošena na transparentan način jer nisu provedene procedure, niti je praćena sva dokumentacija iz koje bi se ustanovilo na koji način, na osnovu kojih kriterija se raspoređuju sredstva, kao ni postupak nadzora i kompletiranja dokumentacije.

Revizijom, nakon uvida u dokumentaciju za javnu rasvjetu koja se ne vodi u knjgama Kantona, plaćanje se vršilo, a da nema nadzora za izvršene radove i ugrađeni materijal.

Ministarstvo privrede

Tekući grantovi u 2002. godini planirani su u iznosu od 2.400.000 KM, a realizovani u iznosu od 691.838 KM, odnosno 28,83 %.Sredstva su utrošena za:

- naknade za rad upravnih odbora u iznosu od 81.039 KM,
- podsticaj za razvoj turizma i trgovine u iznosu od 16.011KM(pomoć radnicima LPS 9265 KM,kupovina avio karte 6746 KM)
- podsticaj za razvoj poljoprivrede u iznosu od 55.000 KM,
- podsticaj za razvoj šumarstva u iznosu od 102.700 KM,
- podsticaj u industriji i energetici u iznosu od 111.332 KM a odnosi se na finansijsku pomoć i troškove prevoza radnika «Milkos», kamate po kreditu, revizija «Terminal» Blažuj, topli obrok radnika«Alhos» Sarajevo i «Milkos», naknada za rad komisija te zdravstvena zaštita radnika «Alhos».,
- zaštita vodotoka u iznosu od 325.756 KM (naknada članovima komisija i dio sredstava za općinu Hadžići)

Tim za reviziju, nakon uvida u dokumentaciju sistemom uzorka, konstatuje da predviđena, a ne planski utvrđena sredstva se koriste ad hoc, bez unaprijed planiranih namjena.

Ministarstvo finansija

Tekući grantovi u 2002. godini planirani su u iznosu od 10.000 KM, a realizovani u iznosu od 24.306 KM, odnosno243,06 %.Sredstva su utrošena za finansiranje

- vatrogasnog saveza u iznosu od 18.000 KM(iz sredstava tekuće rezerve),
- Savezu logoraša u iznosu od 4.000 KM, te studijska putovanja.

Tim za reviziju konstatuje da se sredstva trebaju planirati na temelju utvrđenih programa i aktivnosti, a ne od slučaja do slučaja.

Ministarstvo zdravstva

Tekući grantovi u 2002. godini planirani su u iznosu od 1.650.000 KM, a realizovani u iznosu od 1.150.466 KM odnosno 69,73 %.Sredstva su utrošena za finansiranje:

- Sufinansiranje Zavoda za hitnu medicinsku pomoć u iznosu od 300.000 KM,
- Sufinansiranje programa javnog zdravstva u iznosu od 185.831KM, a odnose se na kontrola vode, namirnica, briseva, izvještaj o zdravstvenom stanju stanovništva,prevencije, edukacije, deratizaciju i sl., te finansiranje programa «Zdravi grad zdrava zajednica» u iznosu od 48.204 KM,
- Usluge mrtvozorstva u iznosu od 35.292 KM.
- Prevencija programi narkomanije, alkoholizma i sl. u iznosu od 324.946 KM (bez utvrđene strategije),
- Deratizacija u iznosu od 130.000 KM,
- Potpore naučno istraživačkoj djelatnosti u iznosu od 86.200 KM,

- Uzorkovanje lijekova u iznosu od 39.993 KM.

Ministarstvo obrazovanja, nauke i informisanja

Tekući grantovi u 2002. godini planirani su u iznosu od 118.660.000 KM, a realizovani u iznosu od 118.135.372 KM odnosno 99,55 %. Sredstva su utrošena za finansiranje:

- Osnovno obrazovanje u iznosu od 44.957.140 KM (bruto plaće, naknade i izdaci za mat. i usluge),
- Srednje obrazovanje u iznosu od 32.947.060 KM,
- Visoko obrazovanje u iznosu od 34.241.340 KM,
- Ustanove za nauku u iznosu od 2.012.100 KM,
- Predškolsko obrazovanje u iznosu od 564.000 KM,
- Studentski centar u iznosu od 480.000 KM,
- Subvencije javnim preduzećima u iznosu od 2.121.674 KM,
- Finansiranje programa (takmičenja, zakupi sala, štampanje knjiga, naknade za članove komisija za izradu nastavnih programa, pravilnika te nacrtu propisa, obrana magistarskog rada i doktorske disertacije, troškovi terenske nastave i sl) u iznosu od 703.065 KM.

Nakon izvršenog uvida, sistemom uzorka, Tim za reviziju je utvrdio da nema razrađen sistem nadzora nad korištenjem iskazanih sredstava, te nema ni povratne informacije.

Ministarstvo kulture i sporta

Tekući grantovi u 2002. godini planirani su u iznosu od 12.600.000 KM, a realizovani u iznosu od 12.558.788 KM odnosno 99,67 %. Sredstva su utrošena za finansiranje:

a) tekući grant - kultura

- Bruto plaće i naknade troškova zaposlenih u iznosu od 8.813.361 KM i to za kantonalne 7.798.946 KM i za federalne institucije kulture 1.014.415 KM (Zemaljski muzej, Muzej književnosti, Historijski muzej, Nacionalna i univerzitetska biblioteka i druge institucije od značaja za BiH)
- Za aktivnosti u oblasti 2.196.859 (kulturne manifestacije, donacije, sufinansiranje filmova, autorski honorari, troškovi sahrana, troškovi noćenja, uplate penzionog i zdravstvenog osiguranja za slobodne umjetnike)

b) tekući grant – sport

- Bruto plaće i naknade troškova zaposlenih u iznosu od 43.524 KM;
- Za aktivnosti u oblasti sporta u iznosu od 1.505.044 KM, a odnosi se na sufinansiranje priprema, troškovi korištenja sala, bruto naknade za stručni rad, naknade za komisije, naknade članovima upravnih odbora)

Nakon izvršenog uvida, sistemom uzorka, Tim za reviziju je utvrdio da nema razrađen sistem nadzora, kriterija nad korištenjem iskazanih sredstava, te nema ni povratne informacije, odnosno nije riješen status (finansiranje) institucija od značaja za FBiH i BiH.

Ministarstvo. za rad, socijalnu politiku raseljena lica i izbjeglice

Tekući grantovi u 2002. godini planirani su u iznosu od 64.548.000 KM, a realizovani u iznosu od 61.032.040 KM odnosno 94,55 %, a odnose se na :

- Socijalnu zaštitu u iznosu od 25.666.203 KM za :
 - socijalna davanja preko JU Kantonalni centar za socijalni rad u iznosu od 14.375.248 KM,
 - sredstva za pomoć (narodna kuhinja, grijanje, prihvatilišta) putem Direkcije za robne rezerve, Merhameta, Crvenog križa, Kruh svetog Ante u iznosu od 5.187.874 KM,
 - prevoz penzionera u iznosu od 5.443.349 KM (definisani su kriteriji za korištenje subvencije)

- projekat socijalna karta (stručn suradnici, konsultanti, anketari, troškovi protokolarne prirode oglasi, matrijal, obrasci, spot, oprema, zakup) u iznosu od 909.732 KM-dio sredstava sa pozicije rad i zapošljavanje iznos od 250.000 KM po zaključku Vlade,
 - Zaštita obitelji sa djecom u iznosu od 19.660.669 KM;
 - Zaštita civilnih žrtava rata u iznosu od 3.113.791 KM za 4.096 korisnika;
 - Rad i zapošljavanje 328.473 KM (sredstva za izradu socijalne karte 250.000 KM);
 - Raseljena lica i izbjeglice u iznosu od 8.248.304 KM za :
- Smještaj, prehrana i zdravstvena zaštita raseljenih lica u iznosu od 749.836 KM ,
- rekonstrukcija stambenog fonda 7.498.468 KM,
 - za plaće i materijalne troškove ustanova u iznosu od 4.014.600 KM;

Nakon izvršenog uvida, sistemom uzorka, Tim za reviziju je utvrdio da nema u potpunosti razrađen sistem nadzora, kriterija nad korištenjem sredstava, te nema ni povratnih informacija.

Kapitalni grantovi

Budžetom Kantona Sarajevo za 2002. godinu za kapitalna ulaganja planirano je 37.674.000 KM, a ostvareno (utrošeno) je 28.123.787 KM, odnosno 74,65 % u odnosu na plan, dok je u finansijskom iskazu o izvršenju budžeta Kantona utrošeno za kapitalna ulaganja 28.448.212 KM.

Tim za reviziju je utvrdio da izdaci za kapitalna ulaganja iskazana u analitičkom bruto bilansu Budžeta za 2002. godinu iznose 28.123.787 KM i odnose se na :

- Nabavku zemljišta za izgradnju zapadnog prilaza gradu u iznosu od 218.480 KM,
- Nabavku građevina u iznosu od 12.871.605 KM,
- Nabavku opreme u iznosu od 628.205 KM;
- Nabavku ostalih stalnih sredstava (robne rezerve)u iznosu od 500.000 KM;
- Zbrinjavanje opasnog otpada u iznosu od 109.000 KM;
- Rekonstrukcija i investiciono održavanje u iznosu od 13.796.497 KM.

U tabeli koja slijedi daje se pregled planiranih i utrošenih sredstava za kapitalna ulaganja, (prema podacima kojima raspolaže Budžet Kantona Sarajevo) po nosiocima sredstava :

Red. broj	NOSILAC SREDSTAVA	Planirano 2002.godina	Ostvareno 2002.godina	Indeks %
1.	Predsjednik skupštine, zamjenik	200.000	200.000	100,00
2.	Kabinet premijera sredst. za rješ.st. potreba	200.000	200.000	100,00
3.	Kantonalno pravobranilaštvo	15.000	-	-
4.	Ministarstvo unutrašnjih poslova	400.000	400.000	100,00
5.	Ministr. za boračka pitanja	6.825.000	4.588.093	67,22
6.	Ministr. Prometa i komunikacija	13.678.000	11.314.862	82,72
7.	Ministr. prostor. uređenja	7.420.000	3.283.402	44,25
8.	Ministarstvo stambenih poslova	5.550.000	5.618.780	101,24
9.	Služba za zajedn. poslove	200.000	188.733	94,37
10.	Ministarstvo zdravstva	700.000	855.182	122,17
11.	Ministr. obraz, nauke i inf.	736.000	434.735	59,07
12.	Ministr. kulture i sporta	200.000	140.000	70,00
13.	Ministr. za rad, soc. pol. ras lica	550.000	400.000	72,73
14.	Direkcija robnih rezervi	1.000.000	500.000	50,00
	UKUPNO	37.674.000	28.123.787	74,65

U Kantonu Sarajevo se javlja problem sanacije klizišta na više lokacija, a da se nisu uradili elaborati o uzrocima, posljedicama, načinu saniranja, vremenu saniranja, troškovima i načinu finansiranja. Klizišta, odnosno sanacija se vodi kao kapitalni izdatak, a obavlja se putem Zavoda za izgradnju Kantona Sarajevo.

Skupština Kantona je donijela program sanacije i rekonstrukcije stambenih zgrada i stanova po sistemu « odgoda plaćanja » u iznosu od 35.000.000 KM.

Vlada Kantona sagledavši svoje mogućnosti izmjenila iznos na 25.000.000 KM i donijela odluku o uslovima i načinu finansiranja u 2002,2003,2004 i 2005 godini, odnosno izvršila zaduživanje Kantona , što je suprotno odredbama Zakona o budžetima/proračunima ufbih.

Tim za reviziju nije se mogao uvjeriti u opravdanost ovog projekta, jer ne postoje utvrđeni kriteriji i standardi za cijelo područje Kantona i nedosljedno provođenje procedura po odredbama Uredbe o postupku nabave robe, usluga i ustupanja radova i Zakona o obligacionim odnosima.

Preporuka menadžmentu :

- **Dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o budžetima i Zakona o izvršenju budžeta, a naročito u dijelu koji se odnosi na izradu godišnjeg budžeta, na isplaćivanje samo planiranih izdataka i do planirane visine , utvrđivanje programa i kriterija za korištenje grantova i dr;**
- **U skladu sa Zakonom o budžetima izdaci koji nisu predviđeni budžetom ne mogu se isplaćivati;**
- **U oblasti radnih odnosa dosljedno primjenjivati pozitivnu zakonsku regulativu;**
- **Privremene i povremene poslove ugovarati isključivo na način i u slučajevima određenim pozitivnim propisima;**
- **Poreske obaveze izmirivati u skladu sa zakonskim propisima**
- **Nabavku roba,usluga i radova vršiti isključivo u skladu sa Uredbom o postupku nabave roba,usluga i ustupanju radova, a pri zaključivanju ugovora poštovati odredbe Zakona o obligacionim odnosima;**
- **Dosljedno primjenjivati Uredbu o računovodstvu budžeta FBiH i Pravilnik o knjigovodstvu;**
- **Finansijske transakcije vršiti samo uz kompletnu popratnu dokumentaciju i transparentno;**
- **Donijeti pravila oko utroška sredstava;**
- **Zatražiti (obezbjediti) izvještaje o utrošku svih sredstava od svih institucija kantona.**

Tekuća rezerva

Tekuća rezerva Vlade prema knjigovodstvenim evidencijama ostvarena je u iznosu od 976.607 KM, a planirana je u iznosu od 1.000.000 KM sa indexom ostvarenja 97,66 %.

Prema Zakonu o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo o korištenju sredstava rezerve Budžeta odlučuje Vlada na prijedlog predsjednika Kantona, premijera Vlade ili ministra finansija, o čemu izvještava Skupštinu Kantona jednom godišnje.

Revizijom je utvrđeno da sredstva tekuće rezerve korištena, odnosno potrošena za slijedeće izdatke (svrhe) :

- **Finansiranje Vatrogasnog saveza Kantona Sarajevo u iznosu od 18.000 KM;**
- **Troškovi liječenja u iznosu od 10.000 KM;**
- **Troškovi ukopa amputata u iznosu od 79.574 KM;**
- **Zbrinjavanje opasnog otpada u iznosu od 48.851 KM;**
- **Za realizaciju naknada pripadnicima MUP-a zbog vanrednih okolnosti u iznosu od 450.000 KM;**
- **Materijalno zbrinjavanje policajacakoji su decertificirani u iznosu od 100.000 KM;**
- **Kupovina zemljišta i finansiranje projektne dokumentacije za naselje KAMPUS u iznosu od 175.182 KM;**

- Za deblokadu računa Srednje mašinske škole u iznosu od 20.000 KM;
- Za Kantonalnu TV u iznosu od 20.000 KM;
- Za sanaciju poplava u općini Vogošća u iznosu od 30.000 KM;
- Za nabavku predajnika za Kantonalnu TV u iznosu od 25.000 KM.

Članom 12. Zakona o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2002.godinu stoji « sredstva tekuće rezerve Budžeta koriste se za otklanjanje elementarnih nepogoda i drugih vanrednih prilika koje nisu planirane pri donošenju Budžeta ». Iz navedenog proizilazi da sredstva tekuće rezerve u 2002. godini nisu u potpunosti utrošena za namjene kako su predviđena Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo za 2002. godinu.

Preporuka menadžmentu :

- **Tekuća rezerva Budžeta može se samo trošiti u namjene predviđene Zakonom o izvršavanju Budžeta Kantona Sarajevo.**

4.4.Stalna sredstva

Otpis stalne imovine za 2002. godinu provodio se primjenom godišnjih stopa koje su bile propisane Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH i koje su bile u primjeni do 31.12.2001.godine, iz čega proizilazi da Kanton Sarajevo nije pravilno primjenio godišnje stope amortizacije za 2002. godinu.

Naime, svi budžetski korisnici u 2002. godini su dužni primjenjivati godišnje stope amortizacije utvrđene Nomenklaturom sredstava za amortizaciju.

Revizijom je utvrđeno da su formirane komisije za popis stalnih sredstava na nivou ministarstava, za popis budžeta Kantona i Centralna popisna komisija koja je trebala objediniti izvještaje svih popisnih komisija i napraviti Izvještaj o popisu stalnih sredstava na nivou Kantona Sarajevo.

Tim za reviziju je utvrdio da Centralna popisna komisija nije objedinila i napravila cjelokupan Izvještaj o popisu stalnih sredstava za nivo Kantona Sarajevo nego je samo napravila Izvještaj u kojem su sadržani samo podaci za ministarstva (organe uprave), a ne i za budžet Kantona.

Takođe, revizijom je utvrđeno da je u knjigovodstvenim evidencijama budžeta Kantona Sarajevo kao stalno sredstvo iskazano zemljište u iznosu od 1.863.838 KM (odnosi se na prijenos prava korištenja gradskog građevinskog zemljišta za lokalitet rekreativno-lijebilišnog kompleksa « Terme Ilidža «), koje nije uknjiženo u zemljišne knjige Kantona Sarajevo, pa prema tome nije moglo biti ni iskazano kao stalno sredstva Kantona.

Tim za reviziju je utvrdio da saldo izvora stalnih sredstava ne odgovara iskazanom stanju stalnih sredstava.

U knjigovodstvenim evidencijama organa uprave poslije knjiženja utvrđenih razlika po popisu na poziciji stalnih sredstava iskazano je stanje u iznosu od 2.508.063 KM, što čini neotpisanu vrijednost stalnih sredstava, a to je razlika između nabavne vrijednosti stalnih sredstava i ispravke vrijednosti stalnih sredstava (otpisana vrijednost).

Nabavna vrijednost stalnih sredstava iznosi 7.610.406 KM, a ispravka vrijednosti stalnih sredstava iznosi 5.102.343 KM.

Vrijednost stalnih sredstava na dan 31.12.2002.godine,prikazana je u slijedećoj tabeli:

Red. broj	OPIS	Nabavna vrijednost	Ispravka vrijednosti	Stanje na dan 31.12.2002.god.
1.	Zgrade	19.435	3.765	15.670
2.	Stanovi	25.619	3.078	22.541
3.	Ostali objekti	586.913	125.511	461.402
4.	Namještaj	1.054.140	527.841	526.299
5.	Kompjuterska oprema	3.017.695	2.454.086	563.609
6.	Oprema za prijenos podataka i glasa	245.634	170.472	75.162
7.	Ostale kancelarijske mašine	1.061.940	817.453	244.487
8.	Motorna vozila	1.261.501	842.623	418.878
9.	Plovna vozila	8.520	5.429	3.091
10.	Bibliotetske i školske knjige	6.182	6.182	-
11.	Opremanje i namještanje učionica i biblioteka	16.202	4.860	11.342
12.	Elektronska oprema	140.638	92.905	47.733
13.	Fotografska oprema	3.442	1.229	2.213
14.	Labaratorijska oprema	143.923	42.564	101.359
15.	Oprema za civilnu zaštitu	18.622	4.345	14.277
	UKUPNO	7.610.406	5.102.343	2.508.063

Revizijom kod Kantona Sarajevo je utvrđeno da su ukupni kapitalni grantovi u 2002.godini iznosili 28.123.787 KM, a u odnosu na plan manji su za 9.550.213 KM ili 25,35 indeksnih poena.

Preporuka menadžmentu :

- Kanton Sarajevo je obavezan primjenjivati godišnje stope amortizacije za stalna sredstva koje su propisane Nomenklaturom sredstava za amortizaciju;
- Kanton Sarajevo je obavezan stalnu imovinu pravilno evidentirati i knjižiti u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH,
- Centralna popisna komisija je obavezna i dužna popisati i napraviti izvještaj o popisu za cjelokupnu imovinu Kantona Sarajevo,
- Da se provede postupak i riješi pitanje vlasništva objekata Kantona Sarajevo.
- Kanton Sarajevo je obavezan uskladiti stanje sredstava sa izvorima.

4.5. Novčana sredstva

Novčana sredstva su se vodila preko računa otvorenih u Central profit banci, Union banci, Raiffeisen banci i UPI banci i stanje novčanih sredstava na dan 31.12.2002.godine prema finansijskim iskazima i izvještajima Centralne popisne komisije za organe uprave iznosi 2.202.795 KM, dok stanje novčanih sredstava budžeta Kantona Sarajevo iznosi 3.111.801 KM.

Revizijom novčanih sredstava utvrđeno je da Centralna popisna komisija nije pravilno izvršila popis novčanih sredstava u pogledu iskazanog iznosa za organe uprave kao i nije izvršila popis cjelokupnih novčanih sredstava na nivou Kantona, što je u suprotnosti sa odredbama člana 73. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u Federaciji BiH.

Naime, Tim za reviziju je utvrdio da je u Izvještaju o popisu novčanih sredstava Centralne popisne komisije nepravilno manje iskazano stanje novčanih sredstava na podračunu Ministarstva obrazovanja nauke i informisanja (sredstva za edukaciju kadrova) za 60.416 KM.

Preporuka menadžmentu :

- **Kanton Sarajevo je obavezan najmanje jednom godišnje uskladiti stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa odredbama člana 73. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u Federaciji BiH ;**
- **Centralna popisna komisija je obavezna i dužna popisati i napraviti izvještaj o popisu za cjelokupnu imovinu Kantona Sarajevo.**

4.6. Potraživanja

Budžet Kantona Sarajevo iskazao je dugoročna i kratkoročna potraživanja u svojim evidencijama na dan 31.12.2002.godine i ona ukupno iznose 28.419.048 KM (dugoročna potraživanja iznose 21.419.048 KM, a kratkoročna potraživanja iznose 7.000.000 KM).

Dugoročna potraživanja iskazana u ukupnom iznosu od 21.419.048 KM sastoje se od :

- potraživanja po osnovu pozajmica odobrenih demobilisanim pripadnicima Oružanih snaga BiH u iznosu od 10.044.341 KM,
- potraživanja po osnovu pozajmica za stambene kredite u iznosu od 2.860.459 KM;
- potraživanja po osnovu pozajmica preduzećima za podsticanje proizvodnje u iznosu od 7.888.473 KM (sastoji se od otplata u iznosu od 6.452.770 KM i pripadajuće kamate u iznosu od 1.435.703 KM);
- potraživanja po osnovu pozajmice date općini Bugojno u iznosu od 625.775 KM.

Kratkoročna potraživanja iskazana u iznosu od 7.000.000 KM odnose se na date pozajmice kantonima sa ESCROW računa Kantona Sarajevo i to :

- Srednjobosanski kanton u iznosu od 2.000.000 KM;
- Hercegovačko-Neretvanski kanton u iznosu od 1.800.000 KM;
- Tuzlanski kanton u iznosu od 1.700.000 KM;
- Zapadnohercegovački kanton u iznosu od 1.500.000 KM.

Revizijom potraživanja utvrđeno je da Centralna popisna komisija nije izvršila popis cjelokupnih potraživanja na nivou Kantona, što je u suprotnosti sa odredbama člana 73. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u Federaciji BiH.

Preporuka menadžmentu :

- **Centralna popisna komisija je obavezna i dužna popisati i napraviti izvještaj o popisu za cjelokupnu imovinu Kantona Sarajevo;**
- **Menadžment Kantona Sarajevo treba poduzeti adekvatne mjere i radnje kako bi se iskazana potraživanja naplatila i iskoristila za namjene za koja su i predviđena.**

4.7. Obaveze

Budžet Kantona Sarajevo iskazao je dugoročne i kratkoročne obaveze u svojim poslovnim knjigama na dan 31.12. 2002. godinu i one ukupno iznose 84.186.042 KKM.

Dugoročne obaveze iskazane u iznosu od 45.376.392 KM, sastoje se od :

- Dugoročnih obaveza po ino-kreditima u iznosu od 26.069.266 KM, i to :
- Malezijski kredit za rekonstrukciju stambenog fonda u iznosu od 1.427.899 KM;

- Vlada Kraljevine Belgije-firma SCHREDER u iznosu od 872.712 KM;
 - Svjetska banka-rekonstrukcija kanalizacione mreže u iznosu od 4.309.807 KM;
 - Simens-kardio-hirurška oprema u iznosu od 720.725 KM;
 - Kuvajtski kredit- vodovodni sistem i konsultanske usluge u iznosu od 4.497.374 KM;
 - TAC-kredit za utrošeni gas u iznosu od 14.240.749 KM.
- Dugoročnih obaveza-projekat « odgođeno plaćanje» za sanaciju rekonstrukciju oštećenih stambenih zgrada i stanova na području Kantona Sarajevo u iznosu od 19.307.126 KM.

Kratkoročne obaveze u iznosu od 38.809.650 KM, koje su prenesene u 2003 godinu, po nosiocima sredstava (organima) je slijedeća :

Red. broj	NOSILAC SREDSTAVA	OBAVEZA
1.	Općine kantona grad Sarajevo	2.358.413
2.	Udruženja građana	166.898
3.	Političke partije	125.012
4.	Sudovi Kantona	1.271.913
5.	Tužilaštvo Kantona	298.914
6.	Kantonalno pravobranilaštvo	2.237
7.	Sudovi za prekršaje	232.333
8.	Ministarstvo pravde i uprave	142.500
9.	Ministar. Za boračka pitanja	3.152.017
10.	Ministarst. prometa i komunikacija	3.573.929
11.	Ministarst. Prostornog uređenja	2.209.897
12.	Ministarst. Stambenih poslova	2.076.098
13.	Ministarst. privrede	67.692
14.	Ministarst. finansija	95.511
15.	Ministarst. zdrastva	275.333
16.	Ministarst. Obrazov. Kulture i sporta	14.493.732
17.	Ministarst. Kulture i sporta	1.172.330
18.	Ministarst. Za rad. Soc.politiku i raseljena lica	6.275.237
19.	Stručna služba za zajedničke poslove	526.008
20.	Zavod za informatiku i statistiku	48.255
21.	Direkcija za robne rezerve	200.000
22.	Štab civilne zaštite	28.920
23.	Ured za koordinaciju i praćenje projekata	16.370
	UKUPNO	38.809.650

Tim za reviziju je utvrdio da Centralna popisna komisija koja je trebala popisati sve obaveze Kantona Sarajevo u svom izvještaju iskazala je stanje obaveza na dan 31.12.2002. godine u iznosu od 724.676 KM, što ne odgovara stvarnom stanju obaveza , čime je postupila suprotno odredbama člana 73. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u Federaciji BiH.

Takođe, revizijom je utvrđeno da iskazano stanje obaveza u analitičkom bruto bilansu, analitičkim i sintetičkim karticama organa uprave, nije usklađeno sa iskazanim obavezama organa uprave u evidencijama kojima raspolaže Budžet Kantona Sarajevo.

Tim za reviziju je utvrdio da se Kanton Sarajevo kratkoročno zadužio u 2002. godini u iznosu od 3.000.000 KM u cilju izmirenja obaveza za isporučeni prirodni gas, što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o budžetu/proračunu u FBiH.

Napominjemo, da je navedeni kredit otplaćen u 2002.godini.

Kanton Sarajevo je takođe izdao garancije (sa pripadajućim kamatama) na ukupan iznos od 3.124.150 KM a odnose se na :

- KJKP « Gras » za podstanicu Jezero u iznosu od 997.375 KM;
- KJKP «Sarajevogas » za gas u iznosu od 2.125.775 KM.

U toku 2002. godine KJKP « GRAS » otplatilo je dio obaveza za podstanicu Jezero u iznosu od 854.893 KM, tako da stanje obaveze iznosi 142.482 KM.

U cilju plaćanja obaveza za gas Vlada Kantona je u oktobru 2001. godine dala garanciju Central profit banci za obezbjeđenje kredita KJKP « Sarajevogas » na iznos od 2.000.000 KM, odnosno 2.125.775 KM sa kamatama. Obzirom da KJKP « Sarajevogas » nije bilo u mogućnosti da vrati kredit, garant, odnosno Kanton Sarajevo je izvršilo obavezu po kreditu u 2002. godini. KJKP « Sarajevogas » je izmirilo obavezu po kamatama.

Preporuka menadžmentu :

- **Centralna popisna komisija je obavezna i dužna popisati i napraviti izvještaj o popisu za cjelokupne obaveze Kantona Sarajevo;**
- **Iskazano stanje obaveza po organima uprave mora biti identično (isto)iskazanom stanju obaveza u Budžetu Kantona za organe;**
- **Kanton Sarajevo u skladu sa Zakonom o budžetu/proračunu u FBiH, ne može se zaduživati.**

5. RAČUNOVODSTVO

Finansijski izještaji su rađeni na propisanim obrascima, ali ne u potpunosti u obliku i sadržaju finansijskih izvještaja kako to propisuju odredbe Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Knjigovodstvo nije se potpunosti vodilo u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu.

Centralna popisna komisija nije u potpunosti popisala i napravila izvještaj o popisu za cjelokupnu imovinu Kantona Sarajevo, niti uskladila knjigovodstveno sa stvarnim stanjem na nivou Kantona Sarajevo.

Softver za vođenje knjigovodstva uglavnom zadovoljava potrebe Kantona Sarajevo, ali bi se trebao doraditi i poboljšati u pojedinim segmentima kako bi se lakše dolazilo do traženih podataka.

6. ZAKLJUČAK :

Nakon obavljene revizije uočene su slabosti u funkcionisanju sistema internih kontrola koje uspostavlja Menadžment, što je imalo za posljedicu uslovno potvrđivanje finansijskih izvještaja Kantona Sarajevo.

Slabosti se ogledaju u slijedećim oblastima :

- **Nedosljednosti u primjeni Zakona o budžetu/proračuna ,Zakona o izvršenju budžeta/proračuna, Zakona o radnim odnosima i plaćama, Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, Uredbe o postupku nabave robe, usluga i ustupanju radova, Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna FBiH i Pravilnika o finansijskom izvještavanju;**
- **Ne donošenje zakonske regulative o pripadnosti javnih prihoda na nivou Kantona,**
- **Tekuća rezerva nije korištena u namjene predviđene Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona Sarajevo za 2002. godinu;**
- **Ne donošenje računovodstvenih politika, odnosno ne postojanje pravila kojima se reguliraju kontrolni postupci kojima se osigurava nadzor na imovinom u potpunosti;:**
- **Korištenje budžetskih sredstava u iznosima većim od planiranih kod pojedinih budžetskih korisnika;:**
- **Nerealno planiranje određenih pozicija budžeta;**
- **Centralna popisna komisija nije izvršila popis cjelokupne imovine Kantona ;**

- Neusaglašenost evidencija Budžeta sa evidencijama kod organa uprave;
- Nepostojanje kriterija i standarda za grantove;
- Nisu primjenjene godišnje stope amortizacije za stalna sredstva koje su propisane Nomenklaturom sredstava za amortizaciju.

KOMENTAR

U ostavljenom roku Kanton Sarajevo se očitovao na Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja za 2002.godinu.

Tim za reviziju je sagledao i razmotrio očitovanja i osnovane, dokumentovane primjedbe inkorporirao u konačnu verziju Izvještaja (Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice u dijelu normative, Ministarstvo zdravstva – deratizacija).

TIM ZA REVIZIJU

Angela Medić, ovlašteni revizor

Admir Džumhur, ovlašteni revizor